

landsretten — lægfolk, og det er naturligvis ønskeligt, at de udtages blandt de bedst egnede i den grønlandske befolkning. Her kan komme en vis interessemodsatning frem, navnlig i forhold til Den kgl. grønlandske Handel, som også er interesseret i, at drage de bedst kvalificerede grønlændere til sig og ikke kan være tjent med, at disse samtidig inddrages i retsvæsenet i en sådan udstrækning, at det kan være til gene for varetagelsen af deres opgaver under Handelen. Det, at en lægdommer er ansat i Handelen, vil iøvrigt i mange tilfælde bevirke, at han må anses for inhabil som dommer, f. eks. i mange tyverisager, da tyverier i det overvejende antal tilfælde sker fra Handelens lagre. Trods de bestræbelser, man af disse grunde har udfoldet for at begrænse Handelens indflydelse på retsplejen, er dog af de 16 kredsdommere i Grønland de 8 ansat under Handelen. Udvalget, der har drøftet dette spørgsmål under et samråd med statsministeren, udtaler det håb, at det må lykkes at udvide den kreds af grønlændere, som det kan betros at varetage opgaver under retsvæsenet, og at der, sålænge dette ikke er sket, som hidtil af Handelen må blive set med forståelse på, at også retsvæsenet drager nytte af dygtige grønlændere under Handelen, specielt ved landsretten samt ved retterne på steder, hvor der bortset fra de under Handelen ansatte ikke findes egnede personer.

Lovforslaget indeholder ikke *tilregnelighedsbestemmelser* som den danske straffelov, idet der i stedet for er hjemlet domstolene adgang til i en konkret sag at vælge den foranstaltning, som er bedst egnet til at forhindre gerningsmanden i at begå yderligere lovovertrædelser indenfor den ramme, som hensynet til samfundets sikkerhed sætter. Har således en person begået en lovovertrædelse på grund af sindssygdom eller i en tilstand af anden psykisk abnormitet, vil han i medfør af forslaget § 106, stk. 1, kunne idømmes den fornødne behandling, f. eks. anbringelse på sindssygehospital. Kan han nøjes med ambulantly behandling, hjemler bestemmelsen adgang til at dømme hertil. Såfremt han er farlig, kan han i medfør af forslaget § 107 dømmes til forvaring eventuelt kombineret med en af de behandlingstyper, som omtales i § 106. De mulig-

heder for individualiseret behandling, som kan nås med hjemmel i §§ 16 og 17, jfr. § 70, i den danske straffelov, nås altså gennem forslaget foranstaltningssystem. Dog har der i udvalget været fremført nogen betænkelighed overfor, at en gerningsmand, som i gerningsøjeblikket er utilregnelig på grund af sindssygdom, og som efter straffeloven ville blive frifundet, efter kriminallovsforslaget vil blive kendt skyldig i lovovertrædelsen også i de tilfælde, hvor retten bestemmer, at der ingen foranstaltning skal anvendes, idet sindssygdommen nu er helbredt. Den pågældende vil altså dog blive stemplet som lovovertræder, hvilket måske kunne være betænkeligt af hensyn til hans fremtid. Heroverfor er dog af departementet blevet oplyst, at en sådan afgørelse i realiteten er ganske det samme som en frifindelse på grund af utilregnelighed efter den danske straffelov. En foranstaltningsdom i Grønland får ikke andre virkninger end dem, som fremgår af dommen. Kun hvis det udtrykkeligt er udtalt i dommen, kan der ske frakendelse af retten til at udøve en bestemt næring, som står i forbindelse med lovovertrædelsen, jfr. § 110. Der vil ejheller fra det *foranstaltningsregister*, der naturligvis må føres i Grønland, bl. a. for at man kan se, hvordan kriminalloven virker, blive afgivet oplysninger, som kan få skadelige sociale virkninger for den pågældende. Udvalget har efter disse oplysninger kunnet acceptere, at forslaget ikke indeholder tilregnelighedsbestemmelser.

Udvalget har overvejet, hvorvidt der i lovforslaget burde indføres adgang til at afsige *betingede domme*, idet betingede domme forekommer i hidtidig grønlandsk praksis. I tilslutning til de betragtninger, der er anført i bemærkningerne til lovforslaget, finder udvalget ikke, at der er anledning til at ændre forslaget på dette punkt, idet det igennem anvendelsen af forslaget regler er muligt at opnå praktisk talt det samme som ved anvendelsen af reglerne om betingede domme i straffeloven. Ifølge § 92 i forslaget har domstolene nemlig altid adgang til at idømme tilsyn som eneste foranstaltning samtidig med at tage forbehold i dommen om eventuel senere iværksættelse af mere indgribende foranstaltning. Den eneste reelle begrænsning i forslaget i forhold til